

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 mai

Seria I, Anul XIX, Nr. 11 (211), 2011

EPISCOPUL ALEXANDRU RUSU

Din sumar:

Omilia Papei Benedict al XVI-lea la beatificarea lui Ioan Paul al II-lea - pag. 2-4;

Episcopul Alexandru Rusu - pag. 5-9;

S-a dus și ultimul... - pag. 19

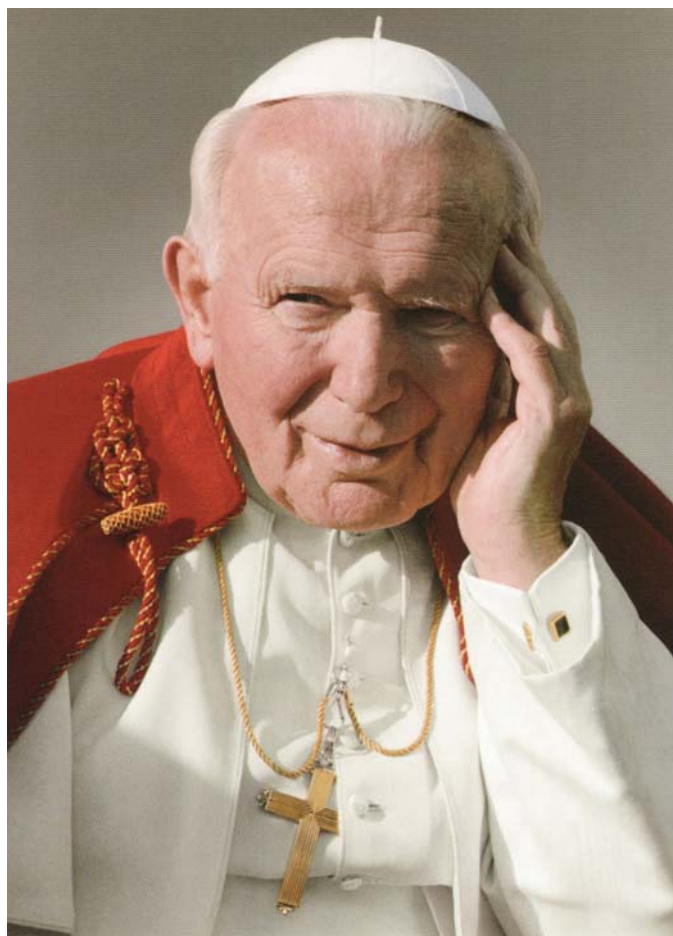
Omilia Papei Benedict al XVI-lea la beatificarea lui Ioan Paul al II-lea

Iubiți frați și surori,

În urmă cu șase ani eram în această piață pentru a celebra funeraliile Papei Ioan Paul al II-lea. Era profundă durerea datorită pierderii, dar și mai mare era sentimentul unui har imens care învăluia Roma și lumea întreagă: harul care era ca rodul unei întregi vieți a iubitului meu Predecesor, și în special al mărturiei sale în suferință. Deja în ziua aceea noi simțeam plutind parfumul sfințeniei sale, și Poporul lui Dumnezeu a manifestat în multe moduri venerația sa față de el. Pentru aceasta am voit ca, în respectul cuvenit față de normativa Bisericii, cauza lui de beatificare să poată înainta cu celeritate discretă. Și iată că ziua așteptată a sosit; a sosit repede, pentru că așa i-a plăcut Domnului: Ioan Paul al II-lea este fericit!

Doresc să adresez salutul meu cordial vouă tuturor care, pentru această fericită circumstanță, ați venit așa de numeroși la Roma din toate părțile lumii, Domnii Cardinali, Patriarhi ai Bisericilor Orientale Catolice, Confracții întru Episcopat și întru Preoție, Delegațiile Oficiale, Ambasadorii și Autoritățile, persoanele consacrate și credincioșii laici, și îl extind la cei care sunt uniți cu noi prin radio și televiziune.

Duminica aceasta este a doua a Paștelui, pe care fericitul Ioan Paul al II-lea a intitulat-o Duminica Milostivirii Divine. De aceea a fost aleasă această dată pentru Celebrarea de astăzi, pentru că, printr-un plan providențial, Predecesorul meu și-a dat lui Dumnezeu

duhul chiar în seara ajunului acestei duminici. În afară de asta, astăzi este prima zi din luna mai, luna Mariei; și este și comemorarea sfântului Iosif muncitorul. Aceste elemente contribuie la îmbogățirea rugăciunii noastre, ne ajută pe noi care încă mai suntem pelerini în timp și în spațiu; în timp ce în Cer, este mult diferită sărbătoarea printre Îngeri și Sfinți! Și totuși, unul singur este Dumnezeu, și unul este Cristos Domnul, care ca o punte unește pământul și Cerul, și noi în acest moment ne simțim mai mult ca oricând apropiați, aproape părtași de Liturgia cerească.

„Feriți cei care nu au văzut și au crezut!” (In 20,29). În Evanghelia de astăzi Isus rostește această fericire: fericirea credinței. Ea ne uimește în mod deosebit, pentru că suntem adunați tocmai pentru a celebra o Beatificare, și încă și mai mult pentru că astăzi este proclamat Fericit un Papă, un Succesor al lui Petru, chemat să-i întărească în credință pe frați. Ioan Paul al II-lea este fericit datorită credinței sale, puternice și generoase, apostolice. Și imediată ne amintim de cealaltă fericire: „Fericit ești tu, Simon, fiul lui Iona, căci nu carnea și sângele ți-au revelat aceasta, ci Tatăl meu care este în ceruri” (Mt 16,17). Ce anume i-a revelat Tatăl ceresc lui Simon? Că Isus este Cristos, Fiul lui Dumnezeu cel viu. Prin această credință Simon devine

(continuare în pag. 3)

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, pr. Ioan Erdeli, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;

Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;

E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Alexandru Toma

Str. Borsecului Bl. X16, Ap. 30

Tel: 0259.472.823; 0741.933.193

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

(urmare din pag. 2)

„Petru”, stâncă pe care Isus poate să edifice Biserica sa. Fericirea veșnică a lui Ioan Paul al II-lea, pe care astăzi Biserica are bucuria de a o proclama, se află în întregime în aceste cuvinte ale lui Cristos: „Fericit ești tu, Simon” și „Feriți cei care nu au văzut și au crezut!”. Fericirea credinței, pe care și Ioan Paul al II-lea a primit-o în dar de la Dumnezeu Tatăl, pentru edificarea Bisericii lui Cristos.

Însă gândul nostru merge la o altă fericire, care în Evanghelie le precede pe toate celelalte. Este aceea a Fecioarei Maria, Mama Răscumpărătorului. Ei, care tocmai l-a zămislit pe Isus în sânul ei, sfânta Elisabeta îi spune: „Fericită aceea care a crezut că se vor împlini cele spuse ei de Domnul” (Lc 1,45). Fericirea credinței își are modelul în Maria, și toți suntem fericiți că beatificarea lui Ioan Paul al II-lea are loc în prima zi a lunii mariane, sub privirea maternă a Celei care, cu credința sa, a susținut credința Apostolilor, și încontinuu susține credința succesorilor lor, în special a celor care sunt chemați să stea la catedra lui Petru. Maria nu apare în relatările despre învierea lui Cristos, dar prezența ei este ca ascunsă pretutindeni: ea este Mama, căreia Isus a încredințat pe fiecare dintre discipoli și întreaga comunitate. Îndeosebi, observăm că prezența efectivă și maternă a Mariei este înregistrată de sfântul Ioan și de sfântul Luca în contextele care le preced pe cele din Evanghelia de astăzi și din prima Lectură: în relatarea morții lui Isus, unde Maria apare la picioarele crucii (cf. In 19,25); și la începutul *Faptelor Apostolilor*, care o prezintă în mijlocul discipolilor adunați în rugăciune

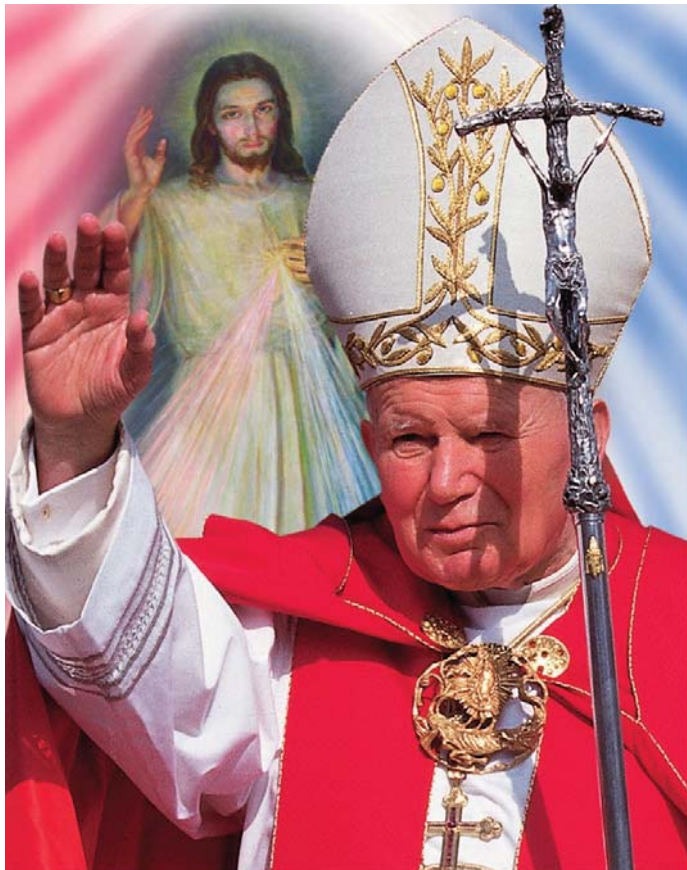
în cenacol (cf. *Fap* 1,14).

Și Lectura a doua de astăzi ne vorbește despre credință, și chiar sfântul Petru, plin de entuziasm, scrie indicând celor nou-botezați motivele speranței lor și ale bucuriei lor. Îmi place să accentuez că în acest text, la începutul *Primei Scrisori*, Petru nu se exprimă în mod exortativ, ci indicativ; de fapt, el scrie: „*Vă bucurați*” - și adaugă: „Pe el, fără să-l fi văzut, îl iubiți; fără a-l vedea, dar crezând în el, tresăriți de o bucurie negrăită și preamărită, încredințați că *veți ajunge la țelul credinței voastre: mântuirea sufletelor*” (1Pt 1,6.8-9). Totul este la indicativ, pentru că există o nouă realitate, generată de învierea lui Cristos, o realitate accesibilă credinței. „Domnul a făcut acest lucru - spune Psalmul (118,23) - și este minunat în ochii noștri”, ochii credinței.

Iubiți frați și surori, astăzi strălucește în ochii noștri, în deplina lumină spirituală a lui Cristos înviat, figura iubită și venerată a lui Ioan Paul al II-lea. Astăzi numele lui se adaugă la ceata Sfinților și Fericiților pe care el i-a proclamat în timpul celor aproape 27 de ani de pontificat, amintind cu putere de vocația universală la măsura înaltă a vieții creștine, la sfințenie, așa cum afirmă Constituția conciliară *Lumen gentium* despre Biserică. Toți membrii Poporului lui Dumnezeu - Episcopi, preoți, diaconi, credincioși laici, călugări, călugărițe - suntem în drum spre patria cerească, unde ne-a precedat Fecioara Maria, asociată în mod singular și desăvârșit la misterul lui Cristos și al Bisericii. Karol Wojtyła, mai înainte ca Episcop Auxiliar și apoi ca Arhiepiscop de Cracovia, a participat la Conciliul al II-lea din Vatican și știa bine că a dedica Mariei ultimul capitol din Documentul despre Biserică însemna a o așeza pe Mama Răscumpărătorului ca imagine și model de sfințenie pentru orice creștin și pentru întreaga Biserică. Această viziune teologică este aceea pe care fericitul Ioan Paul al II-lea a descoperit-o tânăr fiind și apoi a păstrat-o și a aprofundat-o toată viața. O viziune care se rezumă în icoana biblică a lui Cristos pe cruce având-o alături pe Maria, mama sa. O icoană care se găsește în *Evanghelia lui Ioan* (19,25-27) și este rezumată în stema episcopală și apoi papală a lui Karol Wojtyła: o cruce de aur, o „M” jos în dreapta, și motoul „*Totus tuus*”, care corespunde celebrei expresii a sfântului Ludovic Maria Grignon de Montfort, în care Karol Wojtyła a găsit un principiu fundamental pentru viața sa: „*Totus tuus egos sum et omnia mea tua sunt. Accipio Te in mea omnia. Praebe mihi cor tuum, Maria* - Sunt cu totul al tău și tot ceea ce este al meu este al tău. Te iau ca tot binele meu. Dă-mi inima ta, Marie” (*Tratat despre adevrata evlavie față de Sfânta Fecioară*, nr. 266).

În Testamentul său, noul Fericit a scris: „Când în ziua de 16 octombrie 1978 conclavul cardinalilor l-a ales pe Ioan Paul al II-lea, Primatul Poloniei cardinalul Stefan Wyszyński mi-a spus: „Misiunea noului papă va

(continuare în pag. 4)

(urmare din pag. 3)

fi să introducă Biserica în al Treilea Mileniu””. Și adăuga: „Doresc încă o dată să exprim recunoștință Duhului Sfânt pentru marele dar al Conciliului al II-lea din Vatican, căruia împreună cu întreaga Biserică - și mai ales cu întregul episcopat - mă simt dator. Sunt convins că încă mult timp va fi dat noilor generații să ia din bogățiile pe care acest Conciliu din secolul al XX-lea ni le-a dăruit. Ca episcop care am participat la evenimentul conciliar de la prima până la ultima zi, doresc să încredințez acest mare patrimoniu tuturor celor care sunt sau vor fi în viitor chemați să-l realizeze. Cât mă privește, îi mulțumesc veșnicului Păstor care mi-a permis să slujesc această cauză foarte mare în decursul tuturor anilor pontificatului meu”. Și care este această „cauză”? Este aceeași pe care Ioan Paul al II-lea a enunțat-o la prima Liturghie solemnă în Piața Sfântul Petru, cu memorabilele cuvinte: „Nu vă temeți! Deschideți, ba mai mult, deschideți larg porțile lui Cristos!”. Ceea ce nou-alesul Papă le cerea tuturor, el însuși a făcut cel dintâi: a deschis lui Cristos societatea, cultura, sistemele politice și economice, inversând cu forța unui gigant - forță care îi venea de la Dumnezeu - o tendință care putea să pară ireversibilă.

[În limba polonă: Cu mărturia lui de credință, de iubire și de curaj apostolic, însoțită de o mare încărcătură umană, acest exemplar fiu al națiunii poloneze i-a ajutat pe creștinii din toată lumea să nu le fie teamă să spună că sunt creștini, că aparțin Bisericii, să vorbească despre Evanghelie. Într-un cuvânt: ne-a ajutat să nu ne fie teamă de adevăr, pentru că adevărul este garanție de libertate].

Și mai mult în sinteză: ne-a redat forța de a crede în Cristos, deoarece Cristos este *Redemptor hominis*, Răscumpărătorul omului: tema primei sale Enciclice și firul conducător al tuturor celorlalte.

Karol Wojtyła a urcat pe scaunul lui Petru aducând cu el profunda sa reflecție despre confruntarea dintre marxism și creștinism, centrată pe om. Mesajului lui a fost acesta: omul este calea Bisericii, iar Cristos este calea omului. Cu acest mesaj, care este marea moștenire a Conciliului al II-lea din Vatican și al „cărmaciului” său Slujitorul lui Dumnezeu Paul al VI-lea, Ioan Paul al II-lea a condus Poporul lui Dumnezeu ca să treacă pragul celui de-al Treilea Mileniu, pe care tocmai grație lui Cristos el a putut să-l numească „pragul speranței”. Da, prin acest drum lung de pregătire pentru Marele Jubileu, el a dat Creștinismului o reînnoită orientare spre viitor, viitorul lui Dumnezeu, transcendent față de istorie, dar care are totuși incidență asupra istoriei. Acea încărcătură de speranță care a fost cedată într-un anumit mod marxismului și ideologiei progresului, el a revendicat-o în mod legitim creștinismului, restituindu-i fizionomia autentică a speranței, care tre-

buie trăită în istorie cu un spirit de „advent” („venire”), într-o existență personală și comunitară orientată spre Cristos, plinătate a omului și împlinire a așteptărilor sale de dreptate și de pace.

În sfârșit, aș vrea să-i aduc mulțumire lui Dumnezeu și pentru experiența personală pe care mi-a acordat-o, de a colabora îndelung cu fericitul Papă Ioan Paul al II-lea. Deja înainte avusesem ocazia de a-l cunoaște și de a-l stima, însă din anul 1982, când m-a chemat la Roma ca Prefect al Congregației pentru Doctrina Credinței, timp de 23 de ani am putut să fiu aproape de el și să venerez tot mai mult persoana sa. Slujirea mea a fost susținută de profunzimea sa spirituală, de bogăția intuițiilor sale. Exemplul rugăciunii sale m-a uimit și m-a edificat mereu: el se cufunda în întâlnirea cu Dumnezeu, chiar și în mijlocul multiplelor obligații ale ministeriului său. Și apoi mărturia lui în suferință: Domnul l-a despuiat încet-încet de toate, dar el a rămas mereu o „stâncă”, așa cum l-a voit Cristos. Umilința sa profundă, înrădăcinată în unirea intimă cu Cristos, i-a permis să continue să conducă Biserica și să dea lumii un mesaj și mai elocvent chiar în timpul în care forțele fizice îl părăseau. Astfel el a realizat în mod extraordinar vocația oricărui preot și episcop: să devină una cu acel Isus, pe care zilnic îl primește și îl oferă în Euharistie.

Fericit ești tu, iubite Papă Ioan Paul al II-lea, pentru că ai crezut! Continuă - te rugăm - să susții din Cer credința Poporului lui Dumnezeu.

La sfârșitul omiliei, Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea a adăugat:

„De atâtea ori ne-ai binecuvântat în această piață din Palat. Astăzi, te rugăm, Sfinte Părinte, să ne binecuvântezi. Amin”.

Benedictus pp. XVI

Traducere de pr. Mihai PĂTRAȘCU

www.ercis.ro

Episcopul Alexandru Rusu

22.11.1884 - 9.05.1963

În continuare, revista *Vestitorul* va prezenta viața și biografia spirituală a celor șapte episcopi ai bisericii noastre propuși pentru beatificare. Sperăm că și în acest mod viața și activitatea lor eclezială va fi mai bine cunoscută în rândul credincioșilor, iar pilda lor ne va sta ca model de urmat în întreaga activitate creștinească.

Concordatul încheiat între România și Sfântul Scaun Apostolic al Romei, ratificat de Parlamentul României la 25 mai 1929 de Senat, și la 29 mai de Camera Deputaților, prevedea în art. 1, p. 4 pentru Biserica Română Unită "O nouă Dieceză ce urmează a fi înființată de comun acord între Sfântul Scaun și Guvernul Regal". A urmat, deci, o nouă arondare a Provinciei Mitropolitane Române Unite de Alba Iulia și Făgăraș. Astfel, prin bulla Sollemni Conventione din 5 iunie 1930, a Papei Pius al XI-lea s-a hotărât înființarea pe data de 15 august 1930 a Eparhiei Maramureșului cu reședința la Baia-Mare, iar catedrală episcopală devine biserica închinată "Adormirii Maicii Domnului". În baza bulei papale a fost emis Decretul din 16 iulie 1930 al Nunțului Apostolic din București, Angel Maria Dolci, prin care a fost constituită Eparhia Română Unită a Maramureșului din 239 parohii, din care 201 române unite și 38 de rit greco-rutean; O parohie română unită din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș, 169 parohii române unite din Eparhia de Gherla, 31 parohii române unite din Eparhia Oradea; 10 parohii de rit greco-rutean din Eparhia de Hajdudorogh, 11 parohii de rit greco-rutean din Eparhia de Muncaci și 17 parohii de rit greco-rutean din Eparhia de Stanislaw din Polonia. Credincioșii ruteni vor rămâne sub jurisdicția unui "Vicar General Special de același rit, care va fi a se numi și constitui de către Episcopul Maramureșului".

În ziua de 19 iulie 1930, prin rescriptul nr. 6442 al Nunțaturii Apostolice din București, Episcopul dr. Iuliu Hossu al Eparhiei de Cluj-Gherla a fost numit Administrator Apostolic al Eparhiei nou înființate a Maramureșului până la numirea, consacrarea și instalarea episcopului propriu.

La 25 octombrie 1930, ziarul "Unirea" din Blaj nr. 43/1930 și la 1 noiembrie 1930, Episcopul Iuliu Hossu, Administrator Apostolic, prin "Curierul Creștin" nr. 20/1930, oficial al Eparhiei de Cluj-Gherla, comunică vestea că "Înalta Nunțatură Apostolică ne împărtășește oficial că Sfântul Părinte s-a îndurat să numească pe Reverendisimul dr. Alexandru Rusu ca Episcop al Eparhiei Maramureșului".

Noul episcop, canonic mitropolitan și rector al Seminarului Teologic din Blaj, s-a născut la 22 noiembrie 1884 în șăulia de Câmpie, pe atunci în județul Turda Arieș, azi județul Mureș, din părinții Vasile Rusu, preot-protopop onorar și Rozalia născută Sabo, casnică, nepoată a canonicului Ioan Antonelli, participant activ

la Revoluția din 1848. Familia preotului Vasile Rusu a fost binecuvântată cu 12 copii. În 1930, la numirea episcopului, mai erau în viață cinci frați (doi preoți, doi avocați, un medic) și o soră (preoteasă).

Studii:

Clasele primare și primele două clase gimnaziale le-a urmat la Liceul german din Bistrița, clasele III-IV la Liceul romano-catolic maghiar din Târgu-Mureș, iar clasele liceale V-VIII la Liceul din Blaj, între anii 1899-1903. Din prima clasă primară și până în ultimul an de liceu a fost clasificat între puținii elevi "pur eminenți", iar examenul de maturitate l-a promovat în anul 1903 cu calificativul "eximio modo" = "excepțional". Primit în clerul tânăr al Arhidiecezei, în toamna anului 1903, a fost trimis la Seminarul Central din Budapesta, unde a urmat studiile Teologice Universitare. După patru ani de studii, obținând absolutoriu (certificatul de absolvent) în Teologie, având și un riguros depus pentru doctorat, în 1907 a fost destinat pentru continuarea studiilor teologice superioare la "Augustineum" în Viena, dar, datorită unor împrejurări nefavorabile, deși fusese primit în Colegiul vienez, a trebuit să rămână în

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

continuare la Budapsta. Acolo, trebuind să părăsească Seminarul Central s-a întreținut din cateheză, predând religia la câteva școli primare. În iunie 1910 a fost promovat doctor în Teologie, susținând teza "Căsătoria preoților în Biserica Greco-Catolică". Revenit la Blaj, în 20 iulie 1910, Sărbătoarea Sfântului Profet Ilie Tesviteanul, a fost hirotonit preot celib, iar la 17 august, același an, a fost numit profesor suplinitor la catedra de Teologie Dogmatică de la Academia Teologică din Blaj, în locul lui Vasile Suciu, viitorul mitropolit, acum ales canonic în locul rămas vacant prin decesul istoricului Dr. Augustin Bunea. Odată cu numirea la catedra de Dogmatică, Alexandru Rusu a mai fost numit și Prefect de studii la Seminarul Teologic și profesor de religie la Liceul de băieți. După trei ani a fost titularizat la catedra de Teologie Dogmatică, pe care a onorat-o până în 1918.

După Adunarea de la Alba-Iulia din 1 Decembrie 1918, profesorul dr. Alexandru Rusu a fost numit Secretar General al Resortului Cultelor din Consiliul Dirigent, pentru Biserica Greco-Catolică, pentru cea Ortodoxă fiind prof. dr. Ioan Lupaș, iar la Instrucție, dr. Onisifor Ghibu. A fost eliberat din această funcție la 10 aprilie 1920, data desființării Consiliului Dirigent. Între anii 1919-1920 a fost ales deputat al Partidului Național Român. Dar după alegerile din 1920, care l-au adus la putere pe Generalul Alexandru Averescu, după o nouă candidatură la Teaca, dezgustat de cele văzute, a renunțat definitiv la politica militantă. Reîntors la Blaj, la 12 iunie 1920, a fost numit secretar mitropolitan. În luna august, același an, a fost numit din nou profesor de Teologie Dogmatică la Academia Teologică și, tot atunci (17 august 1920), i s-a încredințat și funcția de rector al Internatului Vancean, la

conducerea căruia va rămâne până la 1 octombrie 1925. Între timp, la 11 ianuarie 1923, a fost promovat canonic al Capitulului mitropolitan și, concomitent, curator al catedralei, funcție în care va fi găsit la numirea de Episcop al Maramureșului.

Pe lângă funcțiile de bază, Dr. Alexandru Rusu a îndeplinit și alte misiuni în gremiul mitropolitan. Astfel, a fost defensor matrimonial la Tribunalul de a II-a instanță (un timp și la Tribunalul Matrimonial de a III-a instanță, pentru diecezele sufragane), membru al Exactoratului diecezan (revizor de gestiuni), fisc consistorial, președinte al Comisiunii pentru examinarea profesorilor de religie, inspector catehetic, președinte al Comisiunii pentru examinarea ordinanzilor (candidaților la preoție), vizitator (inspector) al Caselor Congregațiilor de surori ș.a. A fost un duhovnic excepțional. În calitate de curator s-a îngrijit să fie dotată catedrala cu un confesional, unde mulțimile de penitenți au trecut pe sub patrafirul preoțesc al lui Alexandru Rusu, descărându-și sufletele de povara păcatelor.

Om de cultură și publicist.

Între anii 1911-1918 a condus revista blăjeană "Cultura Creștină" iar între anii 1921-1930 a fost, la început redactor, și apoi director al "Unirii", ziarul înființat la 1890 de către neuitații oameni de cultură blăjeni, Alexandru Grama, Augustin Bunea, Victor Smighelschi, Vasile Hossu și Izidor Marcu. S-a dovedit un polemist și apărător al drepturilor Bisericii Române Unite, al tradițiilor și autonomiei ei. Acestea au fost, de regulă, obiectivele apărute, susținute și comentate de către publicist. Merită consemnată cu deosebire lupta susținută în "Cultura Creștină" împotriva Episcopiei de Hajdudorogh.

(continuare în pag. 7)

Episcopul Alexandru Rusu
la înmormântarea
Mitropolitului Vasile Suciu

(urmare din pag. 6)

Două manuale de Cateheză, scrise cu competența pedagogului versat, ca și stimularea altor dascăli și pedagogi de seamă ai Bisericii Române Unite să alcătuiască manuale de religie, îndeosebi pentru învățământul mediu, liceal, Alexandru Ciplea (Gherla), Ioan Georgescu (Oradea), Nicolae Brânzeu (Lugoj), George Fireza (S.I.), a pus la îndemâna elevilor de ambele sexe cartea de religie, instrumentul atât de necesar în perioada de formare a tineretului. Grijă de educarea creștină și dragostea pentru formarea tineretului școlar ni-l arată și conducerea între 1912-1918 a Reuniunii Mariane a elevilor de la Liceul de băieți din Blaj, înființată – în tinerețile sale – de un alt mare ostenitor în educarea tineretului, Mitropolitul Alexandru Nicolescu.

Numirea ca Episcop al Maramureșului l-a găsit canonic și rector al Seminarului Teologic, pe lângă celelalte misiuni și funcții menționate mai sus.

Făcând cunoscută numirea prin "Curierul Creștin" din 1 noiembrie 1930, Episcopul Iuliu Hossu, Administrator Apostolic al Diecezei Maramureșului, arată că "Întreaga Biserică primește cu sinceră bucurie această numire, pentru calități alese care împodobesc pe cel ce a fost aflat vrednic de a fi înălțat în șirul urmașilor Apostolilor. Minte luminată, inima caldă, sufletul întreg întru slujba Domnului, îndreptătesc frumoasele nădejdi pentru înălțarea Bisericii și Neamului, care mângâie sufletele noastre. Bucuria aleasă, în primul rând, este a Episcopiei Maramureșului. Domnul a binecuvântat eparhia... cu această numire".

Potrivit prevederilor Concordatului, la 25 noiembrie 1930 a avut loc depunerea jurământului în fața Regelui. Noul Episcop a fost însoțit de Episcopul dr. Iuliu Hossu de Cluj-Gherla, asistent și el la depunerea jurământului, ca și Primul Ministru, G. Mironescu și Ministrul Instrucției și Cultelor, A. Costăchescu. Tot atunci a avut loc și depunerea jurământului Episcopilor romano-catolici Al. Pacha al Timișoarei și St. Fiedler de Oradea și Satu-Mare.

Consacrarea a avut loc în Catedrala Mitropolitană din Blaj, la 30 ianuarie 1931, sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan, prin punerea mâinilor Mitropolitului dr. Vasile Suci, asistat de Episcopii dr. Iuliu Hossu de Cluj-Gherla și Dr. Alexandru Nicolescu al Lugojului. Catedrala a fost arhiplină. Au participat foarte multe delegații. Pe lângă ierarhii care au săvârșit consacrarea au fost prezenți: Episcopul latin Mihai Robu de la Iași, reprezentanți ai Eparhiei greco-catolice de Oradea, a celei romano-catolice de Alba-Iulia, Ministrul Cultelor Ghiță Pop, Președintele AGRU-lui Valer Pop, deputați și senatori, iar Eparhia Maramureșului a fost reprezentată "prin un frumos mănunchi de delegați, între care vicarul Ilarie Boroș, protopopii Alexandru Breban, Aurel Dragoș și Nicolae Doroș... senatorii Dr. Titus Doroș, Dr. Coriolan Bohățel, deputații Dr. Ilie Lazar și Dr. Gavril Osianu, iar

frumoasa familie a noului Preasfințit era reprezentată prin d-nii: Dr. Rusu, medic, directorul Sanatoriului Geoagiu, avocații Dr. Aurel Rusu și Dr. Octavian Rusu, Părintele Valer Rusu, Mihail Ilieșiu, Dr. V. Rusu, secretarul Prefecturii Târgu-Mureș și profesorul Aurel Rusu din Blaj... Corul bine organizat și cu adevărată pricepere (a fost) condus de profesorul Celestin Cherebețiu" (Consacrarea și intronizarea Preasfinției Sale Dr. Alexandru Rusu, primul episcop al Maramureșului, în Curierul Creștin nr. 4/1931).

Prin cuvântarea de răspuns dată Mitropolitului Vasile Suci, noul Episcop – făcând exegeza cuvintelor Mântuitorului: "În lume scârbe veți avea... Cutezați, Eu am biruit lumea!" – a intuit inspirat și profetic prevederea pe care trecerea timpului o va confirma prin prigoana ce va încerca, mai târziu, Biserica Română Unită și jertfele ce i se vor cere, inclusiv viața Episcopului nou consacrat: "Cu convingere în puterea acestor cuvinte, Biserica Blajului, urgisită sub stăpânirea străină, urgisită și azi, stă mândră și biruitoare, pe cât de creștină pe atât de românească! (Ibidem).

A doua zi după serbarea prilejuită de consacrare, sâmbătă 31 ianuarie 1931, însoțit de Episcopul dr. Iuliu Hossu de Cluj-Gherla, a părăsit Blajul, îndreptându-se împreună spre Baia Mare, unde urma ca, luni 2 februarie, Sărbătoarea Întâmpinării Domnului, să aibă loc instalarea în catedrala băimăreană. Sosind pe la orele 9 cu trenul în gara Cluj, făcând un popas, au fost salutați de autoritățile locale, laice și bisericești, în frunte cu Dr. Alexandru Vaida-Voievod și scriitorul Ion Agârbiceanu, protopopul Clujului, Dr. Valer Pop, președintele AGRU-lui mitropolitan, Teodor Mihali, primarul orașului, Adam Popa, prefectul județului și alte personalități ale Clujului universitar. În aceeași zi, după masă, a avut loc și în gara Gherla o primire fastuoasă, așteptați și salutați de notabilitățile județului și orașului, de stat și bisericești, în frunte cu prefectul Munteanu și vicarul general episcopesc al locului, prepozitul Dr. Octavian Domide.

Duminică dimineața cei doi episcopi au plecat de la Gherla spre Baia Mare, unde primirea a fost, la fel, extrem de călduroasă. Instalarea a avut loc luni, 2 februarie 1931, în catedrala în care nu se mai putea arunca un ac. În cadrul Liturghiei arhieresti, celebrată de ambii Episcopi, în fruntea unui sobor de prelați, protopopi maramureșeni și oaspeți delegați din celelalte Eparhii, în asistența autorităților de stat centrale și locale, în frunte cu Ministrul Cultelor, Ghiță Pop, Episcopul Iuliu Hossu a citit Bula papală de numire a noului Episcop, Dr. Alexandru Rusu, întâiul ierarh al Eparhiei Maramureșului, și Decretul Regal de recunoaștere. Cu această ocazie i-a transferat Episcopului Alexandru Rusu puterea ordinară de jurisdicție cu care a fost investit pe timpul vacanței Episcopul Iuliu Hos-

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

su în calitate de Administrator Apostolic. Banchetul și discursurile de rigoare au încheiat serbarea, Episcopul preluându-și reședința, o fost școală de fete.

Greutățile începutului au fost multiple. Dieceza formată din parohii provenite din atâtea alte dieceze, trebuia organizată. Trebuiau create structurile Curiei Episcopale, care să-l ajute pe chiriarh nemijlocit în conducerea eparhiei. Astfel, a fost creat Capitulum Cathedral, cu canonici, cancelaria, secretariatul și celelalte oficii diecezane. În organizarea teritorială a eparhiei a procedat la rearondarea parohiilor, reducând numărul protopopiatelor la 11, plus un Vicariat pentru credincioșii greco-ruteni din Maramureș și Bucovina. Pentru formarea clerului tânăr, neavând Academie de Teologie proprie, a apelat la ajutorul celor din Cluj și Oradea unde-și trimitea tinerii studenți teologi, iar pentru studii Teologice superioare a avut la dispoziție, ca și celelalte eparhii, Colegiile și Universitățile catolice de profil din Apus – Roma, Paris, Strasbourg etc. Pentru a cunoaște eparhia a întreprins vizitații canonice, însoțite uneori de sfințiri de biserici și hirotoniri de preoți, iar la pelerinajele anuale de la Mănăstirile Bixad și Moisei aduna zeci de mii de credincioși din toată țara.

În cei peste 17 ani de arhipăstorire, până la scoaterea în afara legii a Bisericii Române Unite (1948), Episcopul a trăit vremuri grele, trecând peste ocupația Basarabiei și Bucovinei de Nord, când a pierdut o parte din parohiile greco-rutene și Parohia Română Unită Boian, județul Cernăuți, ca și peste ocupația horthystă a Transilvaniei de Nord, când înafară de câteva parohii greco-rutene rămase în Bucovina de Sud și păstorite de Vicariatul Arhidiecezan de la București, toată Eparhia Maramureșului va trebui să înfrunte prigoana ocupantului horthyst între 1940-1944. Al doilea război mondial nu i-a cruțat de loc pe fiii săi sufletești, cauzându-i, firește, atâta durere Arhipăstorului.

Între anii 1945-1948, cu toată prezența în țară a ocupantului sovietic, Biserica Română Unită a încercat să-și vindece rănilile și traumele suferite în cei patru ani, în care a fost ruptă în două prin granița impusă de Diktatul de la Viena. În primul rând trebuia refăcută conducerea canonică a Bisericii, prin alegerea noului Mitropolit în locul regretatului Dr. Alexandru Nicolescu, decedat la 5 iunie 1941. În acest scop, în martie 1946 a fost convocat la Blaj Sinodul Mitropolitan electoral, care, cu majoritate de voturi, l-a ales pe primul loc în ternarul candidaților la scaunul mitropolitan pe Episcopul Maramureșului Dr. Alexandru Rusu. Sfântul Scaun a confirmat opțiunea electoratului, rămânând să se obțină, conform Concordatului, recunoașterea guvernului român. Dar, sovieticii, prin pumnul bătut în masa Suveranului de către Andrei Vâșinski, impuseră Regelui Mihai aducerea la guvernare, la 6 martie 1945, a comuniștilor, în frunte cu Petru Groza și Gheorghiu Dej. Acest guvern stalinist nu va recunoaște niciodată

pe noul mitropolit, mai ales că în același an, 1946, sovieticii au scos în afara legii Biserica Greco-Catolică din Ucraina, integrând-o în Ortodoxia Rusă, lucru urmărit, de altfel, și de guvernării români, în căldășia unor ierarhi ai Ortodoxiei românești, prin scoaterea în afara legii a Bisericii Române Unite și integrarea credincioșilor ei în Biserica Ortodoxă Română. Așa că tratativele purtate de Sfântul Scaun cu Guvernul Român în legătură cu recunoașterea noului mitropolit n-au dus la nici un rezultat.

Atacurile împotriva Bisericii Catolice în general, și a celei Române Unite în special, s-au întezit din zi în zi. Odată cu vizita Patriarhului Alexei al Moscovei în România (în iunie 1947) și cu Congresul pan-ortodox de la Moscova (martie 1948) era, deja, pecetluită soarta Bisericii Române Unite. Rezoluția Congresului pan-ortodox l-a numit pe Papa autor “imperialist al celor două războaie mondiale și instigatorul unui al treilea război mondial”. Apelurile Mitropolitului ortodox al Ardealului Nicolae Bălan și al noului Patriarh, Justinian Marina, către credincioșii greco-catolici, pentru a se întoarce “acasă” – la Biserica Ortodoxă Română – nu mai conteneau. La campania anticatolică și antiunită, inițiată de numiții ierarhi și secondată de câțiva teologi sibieni, ca profesorii de Teologie Dumitru Stăniloae și Grigore Marcu, s-au raliat presa și toate mijloacele de propagandă comunistă ale Stăpânirii, lovind cu și mai mare putere în Biserica Catolică. Publicațiile Bisericii Române Unite au fost toate suspendate. La 19 iulie 1948 Guvernul de la București a denunțat Concordatul cu Sfântul Scaun. La 4 august 1948 a apărut noua Lege a Cultelor care interzice legăturile cu “alte culte religioase, instituții sau persoane oficiale din afara țării decât cu aprobarea Ministrului Cultelor și prin intermediul Ministerului de Interne”, aluzie directă la legăturile Bisericilor catolice de toate riturile din țară cu Sfântul Scaun al Romei, cu Papa. La 1 octombrie 1948 a urmat pseudosinodul de la Cluj care a “hotărât” revenirea Bisericii Române Unite la Ortodoxie, după care s-a declanșat prigoana împotriva episcopilor, pre-

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

oților și credincioșilor “nereveniți”.

Episcopul Alexandru Rusu a fost destituit din funcție la 18 septembrie 1948, dar nu și-a părăsit reședința și credincioșii. La 28 octombrie a fost arestat odată cu ceilalți ierarhi greco-catolici: Valeriu Traian Frențiu, Iuliu Hossu, Ioan Bălan, Vasile Aftenie și Ioan Suci, și depuși cu toții la Dragoslavele, în Palatul Reședință de Vară a Patriarhului, transformat în lagăr, împrejmuit cu sârmă ghimpată și asigurat cu pază militară. Aici au fost vizitați de Patriarhul Justinian Marina, care le-a solicitat trecerea la Ortodoxie, amenințând că “altfel îmi iau mâna de pe voi”. Insistențele Patriarhului au rămas fără rezultat. În februarie 1949 toți cei șase episcopi încarcerați la Dragoslavele au fost transferați la Mănăstirea Căldărușani – Ilfov, transformată și ea în lagăr de concentrare, unde au fost aduși, concomitent, și cei 25 de preoți, canonici, profesori de Teologie, protopopi, arestați și ei la 28 octombrie 1948 și depuși în lagărul improvizat într-o fostă școală monahală la Mănăstirea Neamț. Internații au fost ținuti în lagărul de la Mănăstirea Căldărușani până în mai 1950, când, încărcăți în dube – pe care, pentru a nu se sufoca deținuții, le opreau din loc în loc să mai ia câte o gură de aer de afară – au fost transferați la Penitenciarul din Sighetu Marmației. Aici, în afară de Episcopii și clerul Bisericii Române Unite au mai fost întemnițați și supuși unui regim de exterminare, cei mai de seamă bărbați ai Neamului, oameni politici, academicieni, profesori universitari, ofițeri superiori, foști mari comandanți de oști pe fronturile din Răsărit și Apus etc. În cei patru ani și jumătate, la Sighet, dintre Episcopii greco-catolici s-au stins din viață trei: Valeriu Traian Frențiu în 11 iulie 1952, Ioan Suci în 27 iunie 1953 și Tit Liviu Chinezu în ianuarie 1955. Ca și ceilalți decedați, aceștia au fost îngropați în Cimitirul Săracilor, în gropi comune, fără

sicrie. Nu li se cunosc mormintele.

Trei dintre Episcopii supraviețuitori din prima gardă – Iuliu Hossu, Alexandru Rusu și Ioan Bălan –, au fost duși împreună, la începutul lunii ianuarie 1955, la București și trecuți pe la Sanatoriul Gerota pentru refacere. De acolo, un timp, au fost fixați cu domiciliu obligatoriu la Mănăstirea Curtea de Argeș și așezați în fostul Palat Regal, în camerele foștilor angajați ai Curții Regale. Datorită vizitelor ce le-au primit și cu deosebire memoriilor înaintate Puterii, semnate de toți cei trei Episcopi, în vara anului 1956 au fost din nou transferați, acum la Mănăstirea de maici Ciorogârla, lângă București, iar după Liturghia demonstrativă – celebrată la 12 august 1956 de către preoții Vasile Chindriș și Izidor Ghiurco, în stradă, în fața bisericii Universității din Cluj –, cei trei episcopi de la Ciorogârla, deși au fost cu toții împotriva celebrării acelei Liturghii, hotărârea lor fiind comunicată preoțimii prin Preotul dr. Silvestru Aug. Prunduș OSBM, care i-a vizitat incognito pe Episcopi la Ciorogârla, deținuții au fost dispersați și izolați. Iuliu Hossu a fost readus la Mănăstirea Căldărușani, Ioan Bălan a fost lăsat la Ciorogârla, unde în 4 august 1959 a încetat din viață, iar Alexandru Rusu a fost dus la mănăstirea Cocos, județul Tulcea. Datorită unui memoriu trimis Guvernului și cu deosebire unei circulare pastorale, adresată preoțimii greco-catolice, pe care vicarul Gheorghe Marina a difuzat-o printre preoții și credincioșii din Cluj și din împrejurimi, Episcopul Alexandru Rusu a fost adus de la Mănăstirea Cocos la Securitatea din Cluj, anchetat și inclus și el în lotul de acuzați, cunoscut sub numele de lotul Chindriș, format din participanții la Liturghia din 12 august 1956. Tribunalul Militar din Cluj l-a condamnat la 25 ani de muncă silnică pentru instigație și înaltă trădare (1957). După condamnare a fost depus la Penitenciarul din Gherla, trecut și pe la Dej, și iarăși adus la Gherla.

Atât în timpul cercetărilor și anchetelor, cât și în timpul procesului, Episcopul Alexandru Rusu a dovedit o remarcabilă ținută, devenind din acuzat acuzator al Puterii opresoare, pentru persecuția dezlănțuită împotriva Bisericii Române Unite, în colaborare cu oameni atât de mici la suflet, lipsiți nu numai de dragoste creștină, ci de orice sentimente de umanitate, din ierarhia Bisericii Ortodoxe Române. În închisoare s-a comportat cu aceeași demnitate de ierarh. Însă anchetele dure, privațiunile de tot felul, frigul și foamea, i-au grăbit sfârșitul. Îmbolnăvindu-se grav în primăvara anului 1963, la 9 mai, același an, a trecut la cele veșnice, nu însă înainte de a-i binecuvânta pe toți cei din jurul lui, părtași ai acelorași suferințe, chiar în ultima zi a vieții sale. A fost înmormântat în Cimitirul deținuților din Gherla, fără nici un serviciu religios.

www.bru.ro

Informații preluate din cartea „Cei 12 Episcopi Martiri”, a Ierom. Silvestru Augustin Prunduș și a Pr. Clemente Plăianu, apărută la Casa de Editură „Viața Creștină”, Cluj-Napoca, 1998.

Calea Crucii pe Dealul Ciuperca

Miercuri, 20 aprilie a.c., pe dealul Ciuperca, zeci de credincioși au refăcut drumul parcurs de Isus pe Golgota. „Calea Crucii”, cu cele 14 stațiuni, de la judecată și condamnare la moarte, trecând prin cele trei căderi sub greutatea crucii și prin pironire, moartea pe cruce și înmormântare, s-a bucurat și de prezența PSS Virgil. Participanții au intonat cântece religioase și s-au regat pentru mântuirea sufletelor lor.

Itinerarul pe care alaiul l-a parcurs în timpul participării la Calea Crucii a pornit din Parcul Brătianu, continuând traseul simbolic până pe Dealul Viilor.

Evenimentul a fost organizat de părinții franciscani de la Mănăstirea Maica Domnului, cu sprijinul grupului de tineri „Allegría” al parohiei.

Biroul de presă

Calea Crucii la Gruilung, Bihor

Vineri, 22 aprilie 2011, ora 15, credincioși din Gruilung, Calea Mare, Lăzăreni, Oradea, etc., aparținând diferitelor culte și naționalități, s-au întâlnit la Casa de Rugăciune a Cultului Baptist pentru „a porni” împreună pe „Calea Crucii”. După o scurtă prezentare a istoricului acestei devoțiuni, care se celebrează în mod special în perioada Postului Mare de către Biserica Catholică făcută de către preotul greco-catolic, reprezentantul cultului baptist, dl. Ioan Hoduț, a făcut o scurtă rugăciune de implorare a harului divin asupra participanților, după care a citit lectura Stării I.

Drumul anevoios dintre Casa de Rugăciune a Cultului Baptist și cea a Cultului Penticostal i-a ajutat pe participanți să mediteze la opririle stărilor Căii Crucii și să se însuflețească cu cântările acesteia. După ce s-a citit lectura Stării a XI-a în Casa de Rugăciune a Cultului Penticostal de către dl. Teodor Bala, reprezentantul acestui cult, dl. Ioan Morar, a ținut o meditație referindu-se la jertfa lui Isus de pe Cruce.

De la Casa de Rugăciune a Cultului Penticostal până la Biserica Greco-Catolică (între care este un drum impracticabil pe timp nefavorabil) s-au desfășurat Stările XII-XIII.

Calea Crucii s-a încheiat la Biserica Greco-Catolică, unde preotul paroh, pr. Alexandru Ioan Chivari, a mulțumit tuturor pentru participare, pentru respectul și recunoștința adusă jertfei lui Isus de pe Muntele Golgota, urându-le o Sărbătoare a Paștelui plină de haruri și binecuvântări divine și adresându-le invitația de a participa la Utrenia Învierii din Noaptea de Paști.

Oratoriul Papa Ioan Paul al II-lea, Calea Mare

PSS Virgil Bercea a spălat picioarele la 12 bărbați

Conform tradiției, în Joia Mare, PSS Virgil Bercea spală picioarele la 12 bărbați. Prin gestul său plin de umanitate, ne-a adus aminte de ultima întâlnire a Mântuitorului cu ucenicii săi. Misterul din Grădina Ghetsimani, dar mai ales gestul trădării au însoțit simbolicul gest al episcopului, într-o rememorare a destinului, căruia Isus i s-a supus.

Ritualul spălării picioarelor a avut loc la Catedrala „Sfântul Nicolae” în prezența unor elevi, studenți, preoți și credincioși. Slujba s-a încheiat cu binecuvântarea pâinii și a vinului.

Biroul de presă

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Ultima redută a spiritului este *forța*.

Cuvîntul lui Dumnezeu poate fi *reprodus* mai mult în tăceri.

Pentru a-ți putea fi prieten, trebuie mai întâi să-ți fii dușman.

Dacă dai într-un deștept, dai *doar* într-un deștept. Dacă dai într-un prost, dai în toți proștii.

Multitudinea culturii te ajută să vezi puținătatea lucrurile esențiale ale vieții.

A filosofa nu e prea greu. Greu e să simplifici filosofia.

Rădăcina timpului este... nimicul. Tot ceea ce nimicul pierde (devenind ceva) se transformă în temporalitate.

Unii cred că Dumnezeu este un *sac* din care poți scoate și introduce orice.

După mine urmează doar *neantul* meu.

Uneori visez că visez că exist. Alteori exist pînă la... visare.

Unii se prostituează cu mintea, cu sufletul.

Moartea sfîrșește ceea ce Dumnezeu a lăsat în suspans.

Știm totul despre oameni, dar nu prea știm nimic despre om.

Eternul nu este decît o înșiruire de efemerități suportabile.

Cultura nu e doar un mod de a ne rafina incultura.

Nu orice tip de inteligență înțelepțește.

Pînă la o anumită vîrstă citești acumulînd. Apoi citești eliminînd.

Filosofia nu se citește, se aprofundează.

Mi-e tot mai frică de lumea care se *desăvîrșește* prin om.

Tot mai des am senzația că lumea e făcută doar pentru proști.

Meseria înțeleptului e *ratarea*.

E la modă prostia *culturală*.

Calitatea unora e dată doar de unele defecte îndelung exersate.

Cînd privești o piatră, aceasta începe să aibă un rost.

Să-ți iubești aproapele ca pe tine însuși – admirabilă imposibilitate!

Mulți sînt acceptați în sistemul cultural doar pentru că îi urăsc pe adevărații oameni de cultură. Urăsc cu adresă.

Șefia este poziția socială din care nu se acceptă decît inferiori.

LICEUL TEOLOGIC GRECO CATOLIC „IULIU MANIU” ORADEA

str. Iuliu Maniu nr. 5,
tel. /fax: 0259434526, 0359410518,
www.licgcreat.lx.ro;
e-mail: lgrcatoradea@yahoo.com

**Organizează înscrieri pentru anul școlar
2011-2012,**

pentru:

- cls. I în alternativa Step by Step - **50 locuri**;
- cls. a V a - **60 locuri**;
- cls. a IX a - profil real, specializarea matematică-informatică;
- cls. a IX a - profil vocațional, specializarea teologie.

Avantaje:

- amplasarea liceului în centrul orașului;
- asigurarea unui climat de siguranță pentru elevi;
- program de burse pentru elevi;
- rezultate deosebite la concursurile și olimpiadele școlare;
- posibilitatea de a urma orice universitate din țară;
- internat și cantină proprie;
- organizarea de activități extrașcolare și extracurriculare prin parteneriat cu diverse fundații și organizații.

Preoteasa Maria Moisin

Preoteasa Maria Moisin, soția Preotului Octavian Moisin, Canonic Mitropolitan și Prelat Papal, a trecut la cele veșnice în 15 aprilie 2011. A fost înmormântată la Cimitirul din Oradea în ziua de 19 aprilie 2011. La slujba înmormântării, Pr. Anton Moisin a rostit câteva cuvinte din partea familiei, pe care le socotim potrivite de a fi știute de mai multă lume:

„Credincioasa și preoteasa MARIA MOISIN, al cărei suflet îl încredințăm Domnului, a dus o viață de mare credință creștină și de sacrificiu pentru Biserica Română Unită și pentru familie.

Născută în Veștem (jud. Sibiu) la 25 februarie 1922, din părinți greco – catolici (tatăl lui fiind strănepotul lui Avram Iancu, care era tot greco – catolic), Maria (născută Rasiga) a urmat școala primară la Sibiu și Făgăraș, gimnaziul și liceul la Câmpina. S-a înscris la facultate la București dar a renunțat întrucât s-a căsătorit cu inginerul Octavian Moisin, care a fost mobilizat ca ofițer și trimis pe Frontul de Răsărit, de unde cu greu s-a reîntors. Acesta, la rândul său dintr-o familie ardeleană (tatăl său era coborât din familia lui Iancu de Hunedoara), s-a dovedit încă din tinerețe un suflet foarte devotat Bisericii Române Unite și familiei.

Maria și Octavian Moisin au fost binecuvântați de Dumnezeu cu 7 copii: Tereza, devenită medic; Anton, profesor și preot unit; Cristiana, medic; Ioan, inginer și fost senator; Mihai, inginer și preot român unit în America; Magdalena, ingineră în Canada; și Elisabeta, medic. Cei doi soți si-au crescut copiii în spirit creștin și de devotament față de Biserica Română Unită, în condiții foarte grele, întrucât regimul comunist dezlanțuise prigoana contra românilor uniți. Octavian, inginer și profesor, a fost primul preot greco – catolic hirotonit în secret, la o săptămână după scoaterea în afara legii a Bisericii Române Unite cu Roma la 1 decembrie 1948. De atunci și până în decembrie 1989 – adică timp de 41 de ani – Maria și Octavian Moisin au îndurat prigoană, amenințări, anchete, ostilitate, Octavian salvându-se cu greu de arestare, l-a ajutat Dumnezeu. Familia a cunoscut lipsurile materiale și teroarea dar nu a cedat nimic. Legăturile cu episcopii români uniți din prigoană au fost foarte strânse. De pildă, Ep. Vasile Aftenie era prezent la Câmpina ca un fel de membru al familiei, înainte de arestarea lui, îl plimba în brațe pe primul copil al Mariei și al lui Octavian, o fetiță; Ep. Iuliu Hirțea avea pe mica măsuță pe care servea Sf. Liturghie în secret această fotografie cu Octavian, Maria și cei 7 copii ai lor, pomenindu-i zilnic la slujbă; cu Ep. Ioan Suciu au fost strânse legături iar acum cele 2 familii sunt înrudite, întrucât strănepotul episcopului, pe nume Dominic Suciu (doctor în biologie în S.U.A.), s-a căsătorit cu Irina, strănepoata Mariei și a lui Octavian; alte legături au fost cu episcopul Valeriu Traian Frențiu, cu cardinalul Iuliu Hossu, cu cardinalul Alexandru Todea și cu mulți alți episcopi și preoți greco – catolici și romano – catolici. Octavian Moisin, devenit canonic al Mitropoliei Blajului și Prelat Papal al Sfântului Părinte Ioan Paul al II –lea și al Sanctității sale Papa Benedict al

XVI- lea, și soția sa Maria, au fost adevărate exemple de dârzenie în credință și virtuți morale pentru copiii lor în prigoana comunistă și în încercările ulterioare.

Maria a fost mai ales o mamă eroină, nu pentru că la nivelul suprem al conducerii Statului Român s-a dat un decret oficial prin care i s-a conferit un titlu în acest sens, ci pentru că a fost eroină ca mamă în realitate. A arătat că respectă viața ca dar de la Dumnezeu lăsând în urmă 32 de urmași. Pe cei 7 copii i-am numit deja. Vin apoi 8 nepoți: Mihai, medic în Germania; Antonia, medic în SUA; Andreea, medic în Germania; Sever, medic în Elveția; Francisca, licențiată în SUA, Laura, scriitoare în SUA, Irina, care are 5 copii și Carmen care are tot 5 copii, ambele în America. Iar după ei strănepoții: Anton-Patric Ștefan și Maria în Germania; Mihăiță și Ana-Maria în SUA; Cristofer, Antony, Josef, Olivia și Marc Ioan în SUA; Teodor, Benedict, Cecilis, Alexandru Ioan și Sofia în SUA. Alți doi copii așteaptă să se nască în SUA. Dintre aceștia, Maria Moisin a îngrijit personal mulți ani 6 nepoți, după ce i-a crescut pe cei 7 copii ai ei. De aceea a fost cu adevărat mamă eroină. Din zori și până în noapte, iar adesea și în timpul nopții, a trăit și s-a zbatut pentru copii. Uneori spunea: „Doamne dă-mi putere că nu mai pot” și Dumnezeu care privea la truda ei o ajuta imediat. Când se ruga, parcă aveai în față o icoană, cu un chip de iubire și de smerenie îngerească. Viața ei era familia, nădejdea ei era în Hristos și în Maica Domnului. A fost ca o sfântă, de aceea avem nădejde bună că Dumnezeu o va primi în bucuria lui. Iar noi cei rămași să arătăm că o iubim mai ales ducând o viață sfântă, ca să o putem revedea în cer. Maria ne-a dat un exemplu cu viața ei. Zilnic lua parte la Sfânta Liturghie și se împărtășea în Capela – catacombă din Victoria, unde s-a slujit în fiecare zi de 59 de ani încoace. Înainte de moarte i s-au administrat Sf. Taine: Maslu și dezlegare generală, Sf. Împărtășanie cu participare la Sf. Liturghie.

Dumnezeu, prin mijlocirea Sfintei Fecioare Maria s-o primească printre aleșii săi și să-i facă parte de fericirea veșnică. Amin.

Slujba înmormântării a fost oficiată la Capela Frențiu de către PSS Episcop Virgil Bercea care a ținut un cuvânt frumos pentru preoteasa Maria Moisin, împreună cu un sobor de preoți uniți: Protopop Pr. Gavril Bubo, Pr. Ovidiu Duma, Pr. Pop Gheorghe, Pr. Balint Iosif, Pr. Prof. Dr. Octavian Moisin, Canonic și Prelat Papal, Pr. Mihai Moisin din America, Pr. Prof. Dr. Anton Moisin. A fost prezent și Pr. Emil Ember. Au fost prezenți toți cei 7 copii ai Mariei, nepoți, gineri, prieteni de familie, îndeosebi medici. Dumnezeu s-o ierte!

„Căsătoria și viața – valori pentru care merită să luptăm”

În perioada 17-18 mai 2011, la Oradea, a avut loc o conferință cu tema „Căsătoria și viața – valori pentru care merită să luptăm”. Evenimentul a fost organizat de Alianța Familiilor din România și Alliance Defense Fund în colaborare cu Facultatea de Teologie Greco-Catolică a Universității Babeș-Bolyai, departamentele Oradea și Baia Mare. Tema a fost prezentarea valorilor fundamentale din perspectiva unui avocat de profesie.

Din partea asociației de avocați creștini, Alliance Defense Fund, a venit pentru a prezenta tema acestei conferințe Roger Kiska, de origine slovacă. Viața i-a oferit oportunități felurite: să se nască în Canada, să facă școala în SUA și să revină pe tărâmul natal al părinților săi acum 10 ani. Actualmente este avocat la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și străbate Europa de la un capăt la celălalt pentru a arăta că se poate face ceva în continuare pentru apărarea, promovarea valorilor tradiționale, creștine. Are mai multe cazuri pe rol la Strasbourg, dar acest lucru nu-l împiedică să se ocupe și de altceva, precum: consiliere juridică sau educație.

Primul lucru subliniat în prezentarea sa a fost realitatea „expansiunii” mișcării homosexuale și abuzurile asupra creștinilor. Acest lucru a fost și rămâne vizibil mai întâi în SUA și apoi în Europa Occidentală. Propaganda pentru non-valori a început nestingherită, fără nicio opoziție sau contestație oficială din partea creștinilor. Acest fapt a dus la zdruncinarea sistemului de valori în cotidian și la relativizarea moralității societății.

Însă apariția unor asociații precum Alliance Defense Fund, o alianță între avocați creștini, a reușit să frâneze avântul înfricoșător al activiștilor homosexuali. Această asociație depune o muncă titanică pentru a apăra valorile în plan legislativ și juridic și lucrează cu oameni de calitate, pe care îi formează în spiritul valorilor creștine.

În al doilea rând, s-a vorbit despre diversele organisme sau instituții internaționale, despre rolul lor sau despre încercarea lor de implicare abuzivă în planul național al statelor membre, prin elaborarea unor directive, legi în domenii care nu sunt de competența lor.

Până în prezent, legea în plan internațional, care stă la baza instituțiilor europene, este de partea valorilor creștine, definind dreptul la viață, căsătoria doar între un bărbat și o femeie.

Iar în al treilea rând, s-a referit la dreptul părinților de a-și educa copiii în spiritul credinței

personale. Fiind avocat pledant, Roger a oferit câteva detalii despre cazurile cu care se ocupă în prezent. În Germania programul național de educație sexuală este obligatoriu pentru copiii de 9 și 10 ani care sunt sexualizați prin mesaje imorale încă de la această vârstă. Iar când un grup de părinți s-a adresat conducerii școlii spunând că refuză să-și lase copiii la un asemenea program, statul a intervenit și i-a sancționat pe părinți fie prin amenzi pecuniare fie prin trimiterea la închisoare. Dar acești părinți nu au renunțat la dreptul lor privind educația și cazul lor a ajuns la Strasbourg. Un caz similar este și în Spania, privind educația civică, îndoctrinarea comunistă din partea statului. O întâmplare stranie s-a petrecut în Suedia, unde un cuplu cu un copil se decid să plece în India pentru a face voluntariat. Iar când părinții merg să ceară manuale pentru fiul lor pentru a continua educația după modelul suedez și în India, primesc un răspuns negativ. Se urcă dezamăgiți în avionul spre India. Înainte de decolare, doi polițiști cu un asistent social vin și le iau copilul, retrăgându-l de la custodia. Aceste evenimente s-au întâmplat acum doi ani, iar acești părinți încă nu și-au redobândit custodia asupra propriului copil.

A fost apreciată și recunoscută și munca serioasă pe care Alianța Familiilor din România o face pe plan național și internațional pentru protejarea valorilor tradiționale. Lupta trebuie continuată pentru a nu ne trezi peste noapte cu situații similare și în România. Mîine este în terenul nostru... ce facem în continuare? Ne permitem să mai lenevim, să ignorăm pericolul ce se află la ușă?! Aceasta a fost concluzia conferinței, convocarea pe care a lansat-o auditoriului.

Pr. Emil Marian Ember

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2011

IUNIE

Intenția generală: Pentru ca preoții, uniți cu inima lui Cristos, să fie întotdeauna mărturisitori adevărați ai iubirii atente și milostive a lui Dumnezeu.

Intenția misionară: Pentru ca Spiritul Sfânt să facă să se nască în comunitățile noastre numeroase vocații misionare, dispuse să se consacre pe deplin pentru răspândirea împărăției lui Dumnezeu.

Virginia Zeani la Oradea

Celebra soprana Virginia Zeani, artistă de talie internațională, una dintre cele mai apreciate voci lirice europene ale secolului XX, s-a aflat pentru câteva zile la Oradea. Joi seara a participat la o gală de operă susținută în onoarea domniei sale, la Filarmonica de Stat din Oradea, de către artiști de la Opera Română și Maghiară din Cluj. Marele merit al vizitei distinsei sopranei, Virginia Zeani la Oradea, l-a avut PSS Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea.

A fost o seară de neuitat pentru melomanii orădeni și totodată cel mai mare eveniment pe care l-a găzduit vreodată Filarmonica de Stat Oradea. Sala a fost arhiplină, publicul s-a ridicat în picioare și a aplaudat-o pe Virginia Zeani, distinsa invitată aflându-se pentru prima oară în orașul nostru. Din program nu au lipsit fragmente, arii și duete celebre din opere semnate de compozitorii: Rossini, Donizetti, Bellini, Verdi, Puccini, Cilea, Bizet și Massenet. Un moment emoționant a fost acela în care directorul Todor Albert i-a înmănat celebrei soprane o diplomă de excelență din partea întregii conduceri și a colegilor săi, pentru contribuția deosebită la promovarea operei.

La reușita acestei serii de excepție au contribuit soliștii Gyorgy Katalin, în locul Nicoletei Ardelean, Luiza Fatyol, Timar Kinga, Adina Buboi, Varvari Ga-

briella, Constantin Nica, Ștefan Korch, Ionică Ardelean, Marian Boboia și Alin Anca, senzațional fiind și dirijorul Cristian Sandu, dar și întregul colectiv al Orchestrei.

De asemenea, cei care au fost la concert, au putut achiziționa volumul „Canta che ti passa. Virginia Zeani, în dialog cu Sever Voinescu”, precum și volumul I din colecția de CD-uri „Virginia Zeani – L'Assoluta”.

Biroul de presă

Unul Sfânt, unul Domn

Perioada sfârșitului de săptămână 8-10 aprilie 2011 a adus comunității creștine a Municipiului Marghita un miracol divin, fără a exagera câtuși de puțin: uniunea în rugăciune, deziderat al creștinilor atât de plăcut lui **Dumnezeu**.

Sâmbătă 9 aprilie 2011, în sala festivă a Spitalului Municipal „Dr. Pop Mircea” din Marghita a avut loc întâlnirea festivă a mai multor culte religioase din comunitate, întâlnire ce a avut scop sfințirea noului veșmânt preoțesc și totodată piatra de temelie pusă în slujba Domnului de către Szucs Zoltan, tânăr preot reformat în cadrul misiunii, reformați, romano-catolici, greco-catolici „ne-am împreunat mâinile în rugăciune, cerându-i bunului Dumnezeu să reverse harul și binecuvântarea Sa, pentru că acest tânăr slujitor al Domnului să-și ducă până la capăt misiunea sa, să propovăduiască cuvântul lui Dumnezeu, rugându-L cu stăruință să aline sufletele celor bolnavi.

Sfânta zi de duminică 10 aprilie 2011 ne-am adunat din nou - greco catolici, catolici și reformați - în aceeași sală festivă a Spitalului Municipal „Dr. Pop Mircea” la un simpozion organizat de Protopopiatul Romano-Catolic, în cadrul căruia a fost prezentată viața și activitatea în slujba Domnului a Papei Ioan Paul al-II-lea, care la data de 1 mai 2011 va fi beatificat, în urma decretului semnat de Papa Benedict al-XVI-lea.

Primul miracol atribuit Papei Ioan Paul al II-lea este vindecarea călugăriței franceze Marie Simon-Pierre de maladia Parkinson.

Miracolul vindecării călugăriței franceze, în urma căruia s-a deschis procesul de beatificare al Papei Ioan Paul al II-lea (subiect dezbătut în cadrul simpozionului), dar și miracolul uniunii religiilor în rugăciune s-au întâlnit aici în incinta unei unități spitalicești, unde într-o singură și modestă capelă, pășesc la altar preot reformat și preot greco-catolic, toți înălțând aceeași rugăciune către bunul Dumnezeu și cerând alinarea celor aflați în suferință.

Am dori de asemenea, să aducem un gând de mulțumire și înaltă considerație manageriei acestei unități spitalicești Bradacs Aliz, deoarece nu numai că se îngrijește de vindecarea trupeză a bolnavilor din spitalul Marghita dar veghează totodată și la tămăduirea sufletească a celor suferinzi.

Micuța capela din incinta Spitalului Marghita adună în interiorul său preoți (fie ei reformați sau greco-catolici), doctori sau bolnavi, care plecându-și capetele îngenunchează în fața icoanei sfinte și rostesc „**Unul Sfânt, unul Domn**, Isuse Cristoase, Fii cu Îndurare spre noi!”

Pr. Gheorghe DAT

Sfințirea icoanelor la Biserica „Sfântul Gheorghe”

Să-Mi faci un Locaș Sfânt, și Eu voi locui în mijlocul lor. Să faci Cortul și toate vasele lui după chipul pe care ți-l voi arăta.” (Ieșire 24, 8-9)

Și Domnul i-a zis (lui Solomon): „Îți ascult rugăciunea și cererea pe care Mi-ai făcut-o, sfințesc Casa aceasta pe care ai zidit-o ca să pui în ea pentru totdeauna Numele Meu, și ochii Mei și inima Mea vor fi acolo pe vecie. (1 Regi 9, 3)

Și le-a zis (Isus): „Este scris: „Casa Mea se va chema o casă de rugăciune.” (Mt. 21,13)

Îndemnați de aceste cuvinte din Vechiul și Noul Testament, unde Domnul vorbește cum trebuie să arate cortul și templul în care voiește a locui am sfințit în binecuvântata zi de 17 aprilie 2011, Duminica de Florii, prin ungerea cu ulei sfințit și binecuvântarea cu apă sfințită de către PSS Virgil Bercea, pictura bisericii Sfântul Gheorghe din Oradea.

Ritualul sfințirii a început la orele 17.00 urmat de celebrarea Vecerniei. Au participat, alături de PSS Virgil, părintele protopop Gavril Bubo, preoții parohiei Sfântul Gheorghe, Olimpiu Todorean, Ioan Crăciun, Ionuț Dobocan, preotul ortodox Marin Miheș, seminariști, călugări, călugărițe și alți invitați din Oradea.

Pictura a fost realizată de pictorul Călin Grama și constă în realizarea unei icoane cu Maica Domnului în altar, Isus Pantocrator, central, cei patru evangheliști și șase arhangheli pe bolta bisericii iar pe partea opusă altarului cei doi medici fără de arginți Sfinții Cosma și Damian a căror moaște sunt păstrate în masa altarului. Pe frontispiciu altarului sunt pictați doi îngeri iar la intrarea în biserică Isus Emanuel. Pictura a fost realizată sub formă de medalioane.

Biserica a fost pictată, în stil bizantin și Calea Cru-

cii pe suport de lemn cu dimensiuni de 110/80 centimetri. Cu această ocazie a fost sfințită icoana și iconostasul mic ce se găsește la intrarea în biserică pe partea dreaptă.

Realizarea picturii bisericii Sfântul Gheorghe a fost posibilă datorită generozității credincioșilor acestei parohii care au dat *după cum a hotărât în inima lor: nu cu părere de rău sau de silă, știind că, pe cine dă cu bucurie îl iubește Dumnezeu*, așa cum spune și Sfântul Pavel în epistola către Corinteni. Cu o parte financiară însemnată, prin preotul Miheș Marin, a participat și comunitatea ortodoxă, care slujește alternativ în această biserică.

Comunitatea Sfântul Gheorghe mulțumește Domnului că a fost învrednicită să *înveșmânteze* biserica dorind și pe viitor aceasta să fie *casă de rugăciune*.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Un zâmbet, o mângâiere, un cântec și un pachet

Sâmbăta Floriilor și cea din Săptămâna Luminată au fost, pentru comunitatea de credincioși de la Parohia Sfântul Gheorghe din Oradea și un grup de terțieri franciscani de la Mănăstirea „Maica Domnului” din Oradea, zile în care caritatea a fost transformată din noțiune teoretică de credință în faptă.

Gestul credincioșilor noștri a adus mângâiere și, de ce nu, chiar lacrimi de bucurie, recunoștință și mulțumire atât pentru cei ce au donat, cât și pentru cei ce au primit acele pachete cu dulciuri. Sunt importante și pachetele pregătite de credincioși, dar cu mult mai important este faptul că, cel puțin pentru câteva momente, acești suferinzi sunt ascultați, mângâiați și tratați cu demnitatea de care ar trebui să se bucure fiecare ființă umană. Să nu uităm că mulți dintre ei, din nefericire, sunt abandonați chiar și de propria familie. Cu atât mai înălțător este acest act de prețuire, cu cât vine din partea unor oameni simpli, care nici ei nu dispun, poate, de prea mult în plan material, dar care au învățat că nu este nimeni prea sărac ca să nu poată dărui ceva, iar când darul este făcut cu bucurie, el se transformă

în mărgăritar pentru cer. De fapt, Sfântul Francisc de Assisi, patronul spiritual al terțiarilor franciscani, prin viața sa simplă, ne-a învățat că este foarte importantă simplitatea în sens biblic, simplitate care aduce caritate și iubire pentru cel de lângă tine.

Fie ca aceste daruri ale voastre să se transforme în comori pentru eternitate, atât pentru voi cât și pentru cei dragi vouă.

Pr. Sorin CRĂCIUN

Exerciții spirituale pentru studenții laici

În perioada 1-3 aprilie, studenții Colegiului Sfânta Familie, împreună cu membrii Fondacio, au participat la exercițiile spirituale desfășurate la Arieșeni, sub îndrumarea rectorului Seminarului din Pavia, Don Andrea, însoțit de Pr. Spiritual Don Gian Pietro al Seminarului și unul dintre seminariști, Gabriel.

Participanții au fost în număr de aproximativ 70, printre aceștia numărându-se și câțiva elevi, amici ai asociației Fondacio.

“Isus, doar în nevoi?”, a fost tema abordată în cadrul acestor exerciții spirituale, însoțită de motto-ul “Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos.” (1Cor. 6, 12).

Din cadrul acestor exerciții, amintim câteva momente importante: Sfânta Liturghie zilnică, Calea Crucii, meditațiile și discuțiile pe grupuri, seara penitențială, film, jocuri și atelier de creație.

Pe baza meditațiilor, tinerii au putut reflecta la

viața lor personală și la raportul lor cu Dumnezeu, iar în urma discuțiilor, aceștia și-au exprimat bucuria posibilității participării la aceste exerciții, organizate an de an, cu binecuvântarea PSS Virgil Bercea, într-o atmosferă deja familiară.

Biroul Pastoral

Bucuria de a fi împreună... cu Isus

La sfârșitul de săptămână care a trecut (8-10 Aprilie 2011), le-a venit rândul și tinerilor din ASTRU (Asociația Tineretului Român-Unit) să participe la exercițiile spirituale, care au avut loc la Stâna de Vale. Sub îndrumarea părintelui spiritual, pr. Iuliu Muntean, membrii grupului au organizat împreună această ieșire mult așteptată, fiecare aducându-și contribuția în cele mai mici detalii. A lucra împreună dă întotdeauna roade, la fel cum o mâncare este bună atunci când se adaugă toate ingredientele necesare.

Vineri seara, părintele ne-a introdus în atmosferă, vorbindu-ne despre rolul exercițiilor spirituale și despre importanța de a face liniște, pentru a-L putea asculta pe Isus, care vrea să ne vorbească. Este foarte importantă renunțarea pentru câteva zile la factorii care ar putea schimba interiorizarea noastră (musafirii nepoftiți), precum telefoanele și toate gândurile și problemele cu care ne confruntăm în viața de zi cu zi. Seara am încheiat-o cu rugăciunea Dupăcinarului mic, un moment de rugăciune care ne-a impresionat foarte mult mai ales prin bogăția gesturilor, la un moment dat fiecare având posibilitatea de a ne cere iertare celorlalți pentru greșelile făcute pe parcursul zilei.

Sâmbătă am început ziua prin celebrarea Sfintei Liturghii, iar după micul dejun, părintele ne-a propus vizionarea filmului documentar „Be still” (Fii în continuare), un film despre rugăciunea contemplativă, moment de pace în care Dumnezeu ne vorbește. După ce am văzut filmul, fiecare dintre noi a rămas în liniște, având posibilitatea să-și noteze în carnetel lucrurile care l-au impresionat, care nu le știau sau nu le-au luat în considerare până atunci. În aceste zile s-a pus accentul pe conștientizarea lucrurilor mărunte, care ne dau

mărturia iubirii lui Dumnezeu și de atâtea ori le considerăm atât de banale încât nu le băgăm în seamă. Ca și exemplu a fost fericirea de a bea ceaiul, un gest atât de simplu, dar plin de viață, apa fiind viață.

După masa de prânz, am pornit într-o drumeție, moment în care am avut posibilitatea să ne bucurăm de natura învăluită în albul zăpezii, să ascultăm... să-L ascultăm pe Dumnezeu. Totodată am făcut Calea Crucii meditând la drumul greu pe care l-a parcurs Isus pentru noi și oferindu-i efortul nostru și întreaga noastră ființă ca și mulțumire pentru jertfa Sa de pe cruce. Seara, am avut parte de un moment de discuții în grup pe baza filmului, dar și a sentimentelor pe care le-am trăit în acea zi în liniște, individual sau pe munte. După aceea, am rostit rugăciunea de seară, iar cei care au dorit, au avut posibilitatea de a se spovedi.

Duminică dimineața am celebrat Sfânta Liturghie, după care părintele ne-a mai prezentat o meditație, urmând să discutăm asupra temei propuse.

Înainte de plecare, am mers la Izvorul Minunilor după care ne-am întors acasă cu gândul de a pune în practică ceea ce am învățat și nu doar de a păstra amintirea unei escapade din zgomotul orașului. Este important să trăim prezentul pas cu pas, să trăim AICI și ACUM și să ne concentrăm mai mult pe faptul de „A FI” și nu de „a avea”.

Anca BOT

Principalele titluri ale momentului:

- Isus și-a dat viața din iubire pentru tine
- Tu, care îl crezi pe Cristos, răspunde-i
- Tu, care vrei să ne ruga, ALCULĂ!
- Te vei liniști în liniște, dar nu te vei liniști doar de sine!

IPS George a trecut la cele veșnice

Cristos a înviat!

Cu tristețe și durere în suflet, dar și cu încrederea în mila și iubirea lui Dumnezeu, Episcopia Română Unită cu Roma Greco-Catolică de Cluj-Gherla anunță că în ziua de 8 mai 2011, Duminica a III-a după Paști, la orele 23.30, Părintele nostru Arhiepiscopul *ad personam* George GUȚIU, în vârstă de 87 de ani, și-a încheiat călătoria pământească, îndreptându-se spre împărăția Tatălui Ceresc.

Decesul a survenit la Clinica Medicală I din Cluj-Napoca, în urma unei insuficiențe cardio-respiratorii, consecință a mai multor afecțiuni ce l-au marcat în ultima perioadă a vieții, după ce vreme îndelungată a purtat în trup semnele suferințelor celor aproape 14 ani de detenție în închisorile comuniste.

Trupul Înalt Preasfințitului George, Episcop de Cluj-Gherla între anii 1990-2002, a fost depus în Catedrala episcopală "Schimbarea la Față" din Cluj-Napoca, unde toți cei care au dorit iau adus un ultim omagiu și prinos de rugăciune și recunoștință.

Sfânta Liturghie și slujba Înzmormântării a avut loc joi, 12 mai 2011, la orele 11.00, în Catedrala episcopală "Schimbarea la Față", fiind oficiate de către Preafericitul Lucian MUREȘAN, Arhiepiscopul Major al Bisericii Române Unite cu Roma Greco-Catolică, împreună cu un sobor de arhieriei și preoți.

În aceste zile de doliu, clerul, persoanele consacrate și credincioșii Bisericii noastre sunt chemați să înalțe rugăciuni pentru odihna sufletului Părintelui nostru Arhiepiscop George, pentru ca el să fie primit în comuniunea slujitorilor la Altarul Ceresc, alături de martirii și mărturisitorii Bisericii Greco-Catolice.

Pilda sa de credință și fidelitate față de Biserica Catolică și urmașul Sfântului Petru, Sfântul Părinte Papa, ne sunt fiecăruia dintre noi temelie de trăire spirituală și

îndemn pentru slujirea Bisericii cu mai mult zel apostolic.

Dumnezeu, Părintele îndurărilor și Izvorătorul Vieții, să îi facă parte cu aleșii Săi în bucuria Învierii lui Cristos.

Odihna veșnică dă-i-o lui, Doamne!

+ Florentin CRIHĂLMEANU
Episcop eparhial de Cluj-Gherla

S-a născut la 30 martie 1924, în satul Vaidei, comuna Ogra, județul Mureș. A urmat cinci clase elementare în satul natal și patru clase gimnaziale la Liceul "Papiu Ilarian", din Târgu-Mureș. În anul 1944 a absolvit Liceul "Titu Maiorescu" din Aiud, promovând examenul de bacalaureat. În același an a început studiile la Academia de Teologie Română Unită "Sfânta Treime" din Blaj, unde în luna iunie 1948 a promovat examenul de licență.

Deși s-a publicat Decretul nr. 358, din 1 decembrie 1948, de trecere a Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, în ilegalitate, la 8 decembrie 1948 a fost hirotonit preot de către Arhiepiscopul și Mitropolitul romano-catolic al Bucureștilor, Alexandru Cisar. Între anii 1948-1949 a ajutat *Ordinarius*-ul arhidiecezan, mai întâi Pr. George Dănilă, fostul său rector la Academia de Teologie, și apoi pe dr. Alexandru Todea, protopopul Reghinului.

În perioada de clandestinitate a Bisericii Greco-Catolice a călătorit prin arhidieceză și a cules date din parohii și protopopiate despre preoți, călugării, călugărițele și credincioșii rămași pe baricada rezistenței, netrecuți la Ortodoxie, și despre cei întemnițați, reușind să comunice aceste date Sfântului Scaun, Papei Pius al XII-lea. A fost și îndrumătorul spiritual al Surorilor din Congregația Maicii Domnului până în 30 ianuarie 1951, când a fost arestat la Reghin și anchetat la Ministerul de Interne din București. La 15 februarie 1952 a fost trimis în judecată și condamnat de către Tribunalul Militar, secția a II-a București, prin sentința nr. 104, din 20 februarie 1952, la *muncă silnică pe viață*. Între anii 1952-1964 a fost închis în penitenciarele din Jilava, Aiud, Pitești, Dej și Gherla.

La 4 august 1964 a fost eliberat în baza Decretului de grațiere a tuturor deținuților politici, în același an stabilindu-se la Târnăveni, unde a fost

(continuare în pag. 18)

(urmare din pag. 17)

angajat ca muncitor la IGCL, apoi, recunoscându-i-se studiile teologice ca studii superioare, a fost promovat economist. În anul 1986 a fost pensionat, la împlinirea vârstei de 62 de ani.

În activitatea bisericească s-a distins în calitate de colaborator al Mitropolitului dr. Alexandru Todea, lucrând un timp ca și Vicar general arhidiecezan, numit de Înalt Preasfinția Sa.

Consacrarea episcopală și activitatea pastorală:

În data de 14 martie 1990 a fost numit de Sfântul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea Episcop al Eparhiei de Cluj-Gherla, fiind consacrat în 17 iunie 1990, prin punerea mâinilor Mitropolitului dr. Alexandru Todea, asistat de Episcopii sufragani Vasile Hossu de Oradea și Lucian Mureșan al Maramureșului, precum și de PS Jan Martyniak, delegat din partea Sfântului Scaun. Hirotonirea a avut loc pe Stadionul Municipal din Cluj-Napoca. În luna septembrie 1992, Episcopul de Cluj-Gherla, George Guțiu, a fost numit la conducerea Arhiepiscopiei Greco-Catolice de Alba Iulia și Făgăraș, ca Administrator Apostolic al întregii Provincii Mitropolitane.

Episcopului George Guțiu i-a revenit dificila misiune de a reorganiza structurile eparhiale ale Eparhiei de Cluj-Gherla la reintrarea în legalitate. A desfășurat o bogată activitate de pastorație, a deschis căile dialogului pentru retrocedarea bisericilor și a sprijinit construirea de noi lăcașuri de cult. Împreună cu Vicarul general, Mons. Tertulian Langa, au ctitorit Catedrala din Piața Cipariu, Cluj-Napoca. Totodată a binecuvântat și a consacrat numeroase biserici, a hirotonit primii preoți pentru Eparhia de Cluj-Gherla după anul 1989.

La 13 martie 1998 a avut loc redobândirea prin sentință judecătorească și luarea în posesie a Catedralei "Schimbarea la Față", moment semnificativ pentru Eparhia de Cluj-Gherla. Astfel, în 15 martie 1998, IPS George Guțiu a celebrat prima Sfântă Liturghie Arhierescă greco-catolică în Catedrala episcopală, după anul 1948.

Sub păstoria Înalt Preasfinției Sale s-a reluat tradiția pelerinajelor greco-catolice la Nicula în Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului.

Între 7-9 mai 1999, a participat la celebrările liturgice ocazionate de prima vizită în România a Suveranului Pontif, iar în anul 2000 a participat la numeroase manifestări ale Anului Jubiliar, atât la Roma, cât și în Eparhia de Cluj-Gherla. În 9 mai 2000, IPS George a celebrat, alături de ceilalți Episcopi, Sfânta Liturghie a Ierarhilor greco-catolici, în rit bizantin, în limba română, cu ocazia împlinirii a 300 de ani de la Unirea cu Biserica Romei, în Bazilica Sfântul Petru din Vatican, în prezența Sfântului Părinte Ioan Paul al II-lea.

Tot în anul 2000, Arhiepiscopul George a fost decorat cu Ordinul Național "Pentru Merit" în grad de Mare Cruce de către Președintele României. În anul 2001 a primit vizitele unor înalți prelați: Nunțiul Apostolic Jean-Claude Perriset, Cardinalul Ignace Moussa Daoud (Cardinalul prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale din Roma), și Cardinalul Christoph Schönborn, Arhiepiscop al Vienei.

În timpul arhipăstoririi sale, s-a redeschis și reamenajat la Sediul Episcopal de pe str. Moșilor, nr. 26-28, Seminarul Teologic "Sfântul Ioan Evanghelistul", precum și Liceul "Inocentiu Micu", s-a deschis Facultatea de Teologie Didactică din cadrul Universității "Babeș Bolyai", s-a deschis Grădinița "Sfânta Ana", s-au deschis orfelinate de copii, și s-a început activitatea catehetică în școli.

Între numeroasele călătorii la Roma, este memorabila vizită *Ad limina Apostolorum* cu întregul Cor Episcopal, din decembrie 1996.

Un alt moment semnificativ este participarea, împreună cu întregul Cor Episcopal, la 28 iunie 1991, la consistoriul de consacrare a Mitropolitului Alexandru Todea ca și Cardinal al Bisericii Catolice.

În semn de recunoaștere a meritelor deosebite din timpul persecuției comuniste, în anul 1994, Papa Ioan Paul al II-lea i-a conferit titlul de Arhiepiscop "ad personam".

În iulie 2002 Sfântul Părinte a acceptat cererea de retragere a IPS George Guțiu.

În urma unei insuficiențe cardio-respiratorii, consecință a mai multor afecțiuni ce l-au marcat în ultima perioadă a vieții, după ce vreme îndelungată a purtat în trup semnele suferințelor celor aproape 14 ani de detenție în închisorile comuniste, s-a stins din viață la 8 mai 2011 la Clinica Medicală I din Cluj-Napoca.

S-a dus și ultimul ...

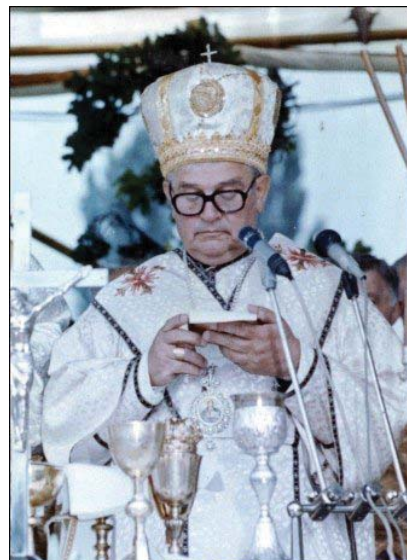
Duminica seara târziu (8 mai 2011), poate ușor grăbit, Înalt Preasfințitul George s-a dus, ca ultimul dintr-un lot de condamnați, „lotul Todea”. O lacrimă nu poate fi reținută, dincolo de pleoape, iar inima se frânge când știi că nu mai sunt printre noi nici Todea, nici Părintele Roșca, nici Nuți Macarie, nici Felicia Popa, nici Doamna Valeria Moldovan, iar acum ... nici Părintele Guțiu ... Da, ți se rupe inima, pentru că ei au fost maeștri ai credinței și ai speranței, ai iertării și ai iubirii și ne-au dat totul, bunătate și știință, înțelepciune și suferință...

Ce om bun s-a dus dintre noi!, bun ca pâinea caldă. Mereu spunea „cei mai frumoși ani ai vieții i-am petrecut în închisoare, cu Domnul”. Cuvinte mari, cuvinte sfinte, cuvinte nobile pe care nici unul dintre noi nu le poate rosti!

L-am cunoscut, l-am cunoscut foarte bine și l-am iubit cu adevărat, ca pe un părinte bun ce a fost, pentru că a fost un om de o simplitate îmbătătoare și de o bunătate copleșitoare, de o credință fără margini și de dăruire în rugăciune fără rezerve, de o prudență înăscută și de o tărie de stâncă, de o sinceritate debordantă.

Hirotonit preot imediat după desființarea Bisericii noastre, a fost convins dintru început și până la sfârșitul vieții că Isus Cristos este cel care trebuie să iasă victorios din această persecuție. A fost conștient că intră în acest mare joc al istoriei și că își riscă viața, dar s-a comportat mereu cu o modestie impresionantă, într-o dăruire fără rezerve pentru cauza Bisericii și a lui Cristos. La 27 de ani este arestat și își petrece viața prin pușcăriile comuniste până la 40 de ani – cei mai frumoși ani ai vieții i-a petrecut după gratii – nebun pentru Cristos. Când a fost arestat la Reghin, acum pot să o spun, trebuia să deconspire ascunzătoarea unde se afla Todea. Părintele Roșca nu spusese nimic până în acel moment chiar dacă milițienii îi smulseseră una câte una unghiile de la mâini și de la picioare. Cu Părintele Guțiu au folosit altă metodă: l-au dezbrăcat gol și l-au înfășurat în cearșafuri ude, l-au pus pe o masă și l-au bătut de la cap până la picioare dar nu a spus nimic. Apoi au început să-l bată la tălpi – nu a mai rezistat și a spus – de fapt dacă nu ar fi mărturisit, Părintele Todea ar fi murit asfixiat în ascunzătoarea de sub podelele din casa Doamnei Riceanu. Au fost cu toții în același lot, condamnat ca și Todea la muncă silnică pe viață, pentru marea vină de a fi fost greco-catolic. Și, pentru acest lucru, îi mulțumea lui Dumnezeu. Nu știu dacă mai putem noi astăzi înțelege aceste lucruri și dacă am mai fi capabili de jertfa lor, dacă mai avem curajul și tăria lor.

Todea, la familia Domnului Morar. Era tânăr și lucra la Târnăveni. Un bărbat de înălțime medie, simpatic, cu mult umor, cânta foarte frumos, jovial și modest îl ajuta pe Preasfințitul Todea cu o dăruire și o prietenie fără margini. Era în stare să treacă și prin foc și prin apă, să meargă oriunde, să nu doarmă nopți

în șir sau să călătorească cu zilele pentru Biserică, pentru preoți, pentru Părintele Todea, pentru credincioși, pentru Cristos la urma urmei. Părintele Guțiu era foarte adesea alături de Părintele Todea și îl ajuta la Sfintele Liturghii și înmormântări clandestine, pe la botezuri sau cununii celebrate prin cele mai stranii locuri pentru a fi feriți de ochiul vigilent al Securității. Părintelui Guțiu îi plăcea enorm de mult compania Părintelui Todea sau a Părintelui Roșca, a Părintelui Riti sau a Doamnei Moldovan, a austerei Felicia Popa sau a lui Nuți Macarie, cu toții trecuți prin pușcăriile care i-au întărit în convingeri și credință. Îi cunoștea pe toți preoții de la Blaj și din Arhidieceză cu familiile lor, cu problemele lor cu copii alungați de prin școli și le ducea scrisorile de încurajare ale Preasfințitului Todea. Un adevărat samaritean milostiv al vremurilor moderne și ale clandestinității Bisericii noastre. Apoi a fost numirea într-un episcop de Cluj-Gherla și a considerat întotdeauna că este prea mic pentru o demnitate așa de mare, pentru o povară atât de mare. Cu boala Cardinalului Todea, Preasfințitul George a devenit administrator Apostolic la Blaj, iar într-un moment de încercare mi-a spus: „Biserica este una, sfântă, catolică și apostolică fără pată chiar dacă noi suntem păcătoși. Nu te uita la defecte sau la căderile unora. Biserica este sfântă! Așa să știi și așa să iubești Biserica Părinte Virgil!” De fapt, pentru Preasfințitul George Biserica a fost și a rămas întotdeauna Sfântă și în orice moment a fost gata să moară pentru Cristos!

A fost un prieten adevărat și un Părinte care m-a ajutat. A făcut parte din generația de aur a Bisericii noastre. S-a dus, sa dus și ultimul ... s-a întors la Tatăl, în Patria Cerească. Dumnezeu să-l odihnească și să-i facă parte cu dreptii!

L-am cunoscut în casa în care locuia Părintele

+ Virgil BERCEA

Întâlnirea tinerilor din Protopopiatul Șimleu și sfințirea pietrei de temelie în Parohia Drighiu, județul Sălaj

„Tinerii sunt viitorul Bisericii” sau „tinerii sunt soarele sau furtuna zilei de mâine” sau „investiția cea mai de preț a Bisericii este tineretul” –acestea au fost unele dintre sloganurile care au însuflețit osteneala și efortul credincioșilor greco-catolici și a părintelui paroh, Marius Chiriloaiei, din localitatea Drighiu, județul Sălaj. (...)

În ciuda unei dimineți de mai friguroase și acoperite de nori au sosit în Parohia Drighiu circa o sută optzeci de copii și tineri care de care mai vioi, mai plini de năzbâții sau poate mai învăluți de elanuri tinerești. Devreme au sosit și animatorii de la Oradea din Grupul „Fondacio”, unii dintre ei chiar seminariști. Imediat după sosirea grupurilor ei au început „să-și joace rolul” de animatori: într-adevăr cu talent, măiestrie și fermitate au făcut ca mulțimea celor prezenți să cânte, să execute cântecelele ritmate sau mișcate într-un singur cuget. Să dea Dumnezeu în casele multor părinți asemenea odrasle!

Însă mare a fost mirarea multora care se întrebau nedumeriți care este rostul unei gropi și al unei pietre pregătite în fața mesei Sfântului Altar. Pentru ca la sfârșitul ceremoniei să aflăm că de fapt noi, cei tineri prezenți acolo, aveam să fim martorii unui eveniment secular: sfințirea pietrei de temelie a viitoarei Biserici. „Dumnezeu vă va ajuta și vă va binecuvânta să vedeți ridicat acest sfânt lăcaș de rugăciune” a afirmat părintele Vicar Foraneu al Silvaniei, Gheorghe Țurcaș. Poate că meritele suferinței martirului credinței, părintele Ilie Borz, ne-au adunat pe un număr atât de mare de tineri din împrejurimile pe care dânsul le-a străbătut pe jos, pe ascunsul, poate noaptea, pe la casele credincioșilor care l-au primit să celebreze servicii divine clandestine greco-catolice... Lângă piatra de temelie, după sfințire, au rămas o cruce masivă de fier și un buchet enorm, multicolor de lalele: ori se

vor risipi în bătaia vântului, ori se vor topi de arșița soarelui ce va să vină, probabil pentru a anticipa frumusețea biseriței ce se va clădi acolo...

În cuvântul adresat tinerilor, părintele Nicolae Bodea, protopop de Șimleu, a subliniat importanța ascultării și respectului față de părinți, importanța cultivării unor „rădăcini bune” conform motto-ului Întâlnirii Mondiale a Tineretului 2011 de la Madrid: „Înrădăcinați și întemeiați în Cristos, tari în credință”, de asemenea, importanța școlii în devenirea unui tânăr și a interesului pentru propria formare. Părintele paroh, Marius Chiriloaiei, a mulțumit celor prezenți, precum și comunității din Drighiu pe care o păstorește pentru implicarea în pregătirea celor două evenimente.

Bunul Dumnezeu să binecuvânteze cu seninătate anii senectuții credincioșilor care au ostenit pentru noi, iar vederea noului lăcaș să le bucure și să le aline sufletele!

Florica BODEA

PELERINAJ

În perioada **23 AUGUST – 10 SEPTEMBRIE 2011**, din ORADEA se organizează un pelerinaj pe următorul traseu: **ORADEA – MELK – SALZBURG – TORINO (Sf. GIULGI) – LOURDES – SALAMANCA – FATIMA ALBA DE TORMES (Sf. Tereza și Sf. Ioan al Crucii) LISABONA – SEVILIA – GRANADA – ALICANTE – MONTSERRAT – BARCELONA – LLORET DE MAR (COASTA BRAVA – MAREA MEDITERANĂ) – CANNES – COASTA DE AZUR – MONTE CARLO – ROMA – MONTE CASINNO (Sf. BENEDICT și Sf. Scolastica) – SAN GIOVANNI ROTONDO (Padre PIO) – LORETO – ASSISI (Sf. FRANCISC) – VENEZIA (Mormântul Sf. Ev. MARCU) – PADOVA (Sf. ANTON și Mormântul Sf. Ev. LUCA).**

numai 750 euro!

Condiții de participare: Disponibilitatea de a se supune la programul de pelerinaj

Informații suplimentare și înscrieri la: CLAUDIU BODA

Telefon: 0744 958 932 – orange; 0766 379 879 – cosmote; e-mail 0359 433 211 – rds; claudiupelerinaje@yahoo.com